

KPT:n täysistunto 09.06.2026

Pöytäkirja

Osallistujat

Jäsenet: Sofia Vikman/kok (saapui klo 9.58), , Hanna Sarkkinen/Vas, Eva Biaudet/Rkp, Inka Hop-su/Vihr (saapui klo 10.20), Veijo Niemi/Ps, Ilmari Nalbantoglu/Fingo, Helena Laukko/humanitaarisen avun osaamisalue (vara, saapui klo 9.55), Jaana Hirsikangas/naisten ja tyttöjen oikeuksien osaamis-alue (vara) (saapui klo 10.13), Suvi Virkkunen/ humanitaarisen avun osaamisalue, Unna Lehti-puu/talous ja työ -osaamisalue, Laura Kurki/SY, Elias Pekkola/Unipid, Katri Suomi/koulutus -osaamisalue, Anne Tarvainen/humanitaarisen avun osaamisalue (vara), Annukka von Kaufmann/naisten ja tyttöjen oikeudet -osaamisalue (vara)

Asiantuntijajäsenet: Marjaana Kokkonen/YM, Heidi Saarinen-Azuara/Fida, Roosa Rantala/Finnwatch, Juska Kivioja/SASK, Lari Kauranen/Nuorten Agenda2030, Piia Immonen-Seuguenot/OKM, Annette Gothoni/Suomen World Vision, Kalle Sysikaski/Rauhanliitto, Hanna Klinge/CMI, Taina Kulmala/VNK, Helena Jauhiainen/ulkoministeriö, Pasi Hellman/ulkoministeriö, Satu Leino/STM, Timo Olkko-nen/ulkoministeriö

Muut: Marjo Lopenen/Kd (ministeri Essayah'in erityisavustaja kd-ryhmän puolesta)

Sihteeristö: Marikki Karhu, Katja Kandolin

1. Kokouksen avaus
Pääsihteeri avasi kokouksen klo 9.45.
2. Pöytäkirjojen tarkastus
Hyväksyttiin täysistuntopöytäkirja 14.4.2026 ja työvaliokunnan pöytäkirja 19.5.2026.
3. Ajankohtaiskeskustelu: Kansainvälisen kehityspolitiikan murros ja Suomen kehityspolitiikan tulevaisuus

a) *Kansainvälisen kehityspolitiikan murros, alustus: AVS Pasi Hellman (ulkoministeriö):*

2020-luvun maailman todellisuudessa on uusia ryhmittymiä ja haastajia, kuten globaali länsi, etelä ja itä. Monenkeskinen järjestelmä järkkyy samanaikaisesti. Kestävän kehityksen tavoitteisiin sekoittuu geopolitiikka, kansalliset intressit ja transaktionaalisuus. Maailmantalouden painopiste siirtyy etelään ja itään. Jako kehittyviin ja kehittyneisiin maihin on yhä keinoitekoisempi. Kehittyvät maat ovat entistä useammin myös avunantajia: mm. Kiina, sekä ns. middle-power – maita, kuten Turkki, UAE, Saudi-Arabia, Indonesia.

USA:n leikatessa kehitysavustaan EU:n ja sen jäsenmaiden suhteellinen merkitys kasvaa – 48 % ODA:sta vuonna 2025. Yhtäältä tämä on mahdollisuus EU:lle näyttäytyä entistä tärkeämpänä kumppanina kehittyville maille. Toisaalta on EU:n intressissä, että nousevien talouksien rooli kestävän kehityksen rahoittajana kasvaisi. Tuloksena olisi mahdollisesti laajempi ja oikeudenmu-

kaisempi taakanjako kehitysrahoituksessa. Huomattavaa on, että EU:n osuus maailman BKT:stä on kuitenkin vain 14 prosenttia (vrt. osuus maailman virallisesta kehitysyhteistyörahoituksesta). Geopolitiikka vauhdittaa tätä muutosta. Myös virallisen kehitysavun ja muun kv. rahoituksen (non-ODA) sekoittuminen ja rajojen hämärtyminen on todellisuutta. Kiinan Belt and Road -aloite ja EU:n Global Gateway ilmentävät tätä muutosta.

Kehityspolitiikalla on linkit turvallisuuteen, siirtolaisuuteen ja maahanmuuttoon, kauppaan ja investointeihin, nouseviin ulkopolitiikan strategisesti tärkeisiin aloihin kuten kriittiset mineraalit, digitaalisuus ja kriittinen teknologia, energiatransitio ja -tehokkuus. Onko entisen kaltainen kehitysrahoitus "old model of ODA" takanapäin, ja mikä on uusi malli tai paradigma? Onko tapahtumassa siirtymä "from assistance mindset to equal mutually beneficial partnerships"? Koko tämä muutos ei ole välitön, vaan tapahtuu pikkuhiljaa peruuttamattomalla tavalla.

Kuinka sitten uudistaa kehitysyhteistyötä ja valmistautua ns. post-2030 Agendan (SDGt) jälkeiseen aikaan: Käynnissä on sarja erilaisia konferensseja, seminaareja otsakkeen "The Future of Development Cooperation" alla. UN80-reformi, kansainvälisen kehitysrahoitusarkkitehtuurin uudistus, OECD/DAC (kehitysapukomitea) uudistus, G-7 ja G-20 development –ryhmät, YK:n tulevaisuussopimus (Pact of the Future).

Kansainvälisen kehitysyhteistyön murros: Kansalliset voimavarat ja poliittinen sekä taloudellinen vakaus ovat aina muodostaneet perustan maiden kestäväälle kehitykselle. Siksi on oikein painottaa maiden omaa kantokykyä, mm. DRM (Domestic Resource Mobilization), verotusta, jne. Veroituksen osuus BKT:stä on kehittyvissä maissa huomattavan alhainen.

Kehitysyhteistyössä on läsnä aina erilaisin painotuksin sekä solidaarisuutta että avunantajien omien intressien edistämistä. Kehitysyhteistyöllä on monet kasvot ja erilaisia rooleja. Kehitysyhteistyö on kansainvälisen yhteistyön väline: 1) YK:n kehitysjärjestelmän ja kehitysrahoituslaitosten rahoituspohja, kv. ilmastorahoitus, tuki yrityksille, kansalais- ja muiden järjestöjen Kehitysrahoitus on Suomen ulkosuhteiden työkaluna käytössä 3/4 maailman maista.

Kehitysyhteistyörahoitus on kuitenkin vain yksi osa kehittyvien maiden rahoituksesta. Suomen kehityspolitiikan kaksi pilaria: Pitkä linja: Suomen oma arvopohja: demokratia, oikeusvaltioperiaate, kv. oikeus ja ihmisoikeudet, rauha, tasa-arvo, yhdenvertaisuus. Suomi sitoutunut YK:n kestävän kehityksen ja Agenda 2030:n globaalin toimeenpanon vauhdittamiseen. Jatkuvuus kehityspolitiikan prioriteeteissa. Pääministeri Orpon hallituksen painotukset: Kauppaa tukeva kehitysyhteistyö, investoinnit, suomalainen intressi, taloudellisen pohjan ja toimeliaisuuden vahvistaminen kehittyvissä maissa Suomalainen lisäarvo, Kehityspolitiikka ja turvallisuus. Näissä linjoissa ja painotuksissa on tavoitteena tasavertaiset ja kestävät kumppanuudet.

Suomen kehityspolitiikan toteutus: Suomalaisten yritysten, virastojen ja tutkimuslaitosten osaaminen ja entistä vahvempi osallistuminen. Finnfundin keskeinen rooli mm. digitalisaatiossa. EU-rahoituksen hyödyntäminen; Komission kehitysyhteistyöbudjetin toimeenpanija. Monenvälisen ml. YK yhteistyön painotus (huom! kuitenkin Hauraat valtiot ja LDC:t) ja vaikuttaminen. Kahdenvälistä karsittu pl. Ukraina. Humanitaarisen avun ja kansalaisjärjestöyhteistyön erityisrooli ja –painotus. Lisäksi tärkeät säädöshankkeet. Riskienhallinta on edelleen prioriteetti ja se on vahvistunut.

Kehityspolitiikka on osa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Tämä tarkoittaa kauppaa ja kehitystä, viennin ja investointien tukea, turvallisuutta ja oikeusvaltiota, kv. yhteistyötä ja solidaarisuutta: Vahvistetaan yhteistyötä ja tuetaan suomalaisyritysten pääsyä kehittyville markkinoille kehitysyhteistyörahoituksella. Suomen omia kehitysrahoitusmuotoja kehitetään ja uudistetaan niitä koskevaa lainsäädäntöä (Finnfund, Finnvera, Finnpartnership, PIF, FUIF). Ukraina on ylivoimaisesti suurin Suomen kahdenvälinen kumppani ja avun vastaanottaja. Strateginen harkinta kehitysyhteistyön käytössä (esim. Lähi-itä; Turkin maanjäristys/Nato-prosessi; turvaneuvostokam-

panja; humanitaarinen miinatoiminta; Somalia/siirtolaisuus, jne.). Yhteistyö vahvistaa Suomen globaalia roolia, kahdenvälisiä suhteita, edistää kestäväää kehitystä ja tuo kaupallistaloudellisia hyötyjä.

Suomen kehitysyhteistyömäärärahojen vuoristorata: Varsinainen kehitysyhteistyön sopeutukset ja leikkaukset ovat olleet tuntuvia, läpi on käyty moninkertainen leikkausprosessi. Aiemmin tehtiin hallituskausittain yksi suunnittelu, nyt joka vuosi uusi sopeutuskierre. Tämän takia kehitysyhteistyön ja -politiikan suunnittelu vaikeutuu. Tästä huolimatta on yritetty kunnioittaa jo tehtyjä sitoumuksia. Poliittista ohjausta on saatu siitä mistä ei saa leikata. Ulkoministeriö on myös muuten sopeutusten kohteena, henkilöstöltä edellyttää venymistä ja kehitysyhteistyön toimeenpanoon on vaikuttanut ministeriössä ja suurlähetystössä. 0,7-tavoite on hyvä säilyttää, mutta sen suhteen pitää olla realistinen.

Kysymyksiä ja kommentteja: Kysyttiin mikä on LDC-maiden osuus avusta ja pyydettiin selvennystä siitä, että miten ODA:n määrän väheneminen vaikuttaa LDC-rahoitukseen. Samalla pyydettiin selvennystä siihen, miten seurataan jatkossa avun eri muotoja ja ollaanko tekevässä vaikuttavuusarviointia näistä. Ulkoministeriön henkilöstövaihdoksista ja -vähennyksistä haluttiin myös lisää tietoa.

AVS Hellman vastasi, että LDC-maiden osuudesta on sitoumus 0.15 - 0,2 % BKT:stä, ja koko ODA:n sitoumus on 0,7 BKT:stä. Suomen ODA-taso on nyt 0,44 ja LDC-osuus on 0,1. Ei siis olla sitoumuksen tavoitteessa kummankaan osalta. Henkilövaihdoksista: kehityspoliittikan viestintä ajettu alas ja viestintä on ollut muutosten kohteena ylipäättään. Tekeillä on keskitäminen VNK:n kanslian alaisuuteen. Juuri nyt on vaikea viestiä ulospäin tästä, kun uudistustyö on edelleen käynnissä. Kehityspoliittista työtä myös keskitetään kehityspoliittiselle osastolle ja tämä tarkoittaa henkilösiirtymiä alueosastoilta. Koska muiden kuin kehityspoliittisen osaston kehitysyhteistyöhankkeet ovat jääneet niin pieneksi sopeutusten takia, nyt tuodaan yhteen. Käytännössä 84 prosenttia rahoituksesta kanavoituu nyt kehityspoliittisen osaston kautta. Yleinen säästöpainne valtion tasolla ja resurssitehokkuus haussa. Rahoituslähteiden vertailtavuus: OECD-DAC on keskeinen toimija, monitoroi rahoitusta ml. "other official flows". Mutta markkinaehtoista toimintaa on vaikea monitoroida. Järjestelmää parannetaan ja pyritään kartoittamaan, miten ODA liittyy muihin rahavirtoihin. Tämä asia on DAC-reformin asialistalla.

LDC Future Forum -aloite, jota Suomi on rahoittanut, koulutus oli vahvasti teemana ja tämä on hyvä, kun halutaan vahvistaa kehitysmaiden omaa taloutta. Myös post2030 agendalla tulisi koulutus olla mukana kirjauksissa ja Suomen tulisi ajaa tätä. Digiagenda liittyy myös tähän. Kysyttiin myös mikä on Suomen vastaus kehitysyhteistyön murrokseen ja millaisia linjauksia Suomella on tästä. Entä rakenteelliset toimet, kuten verot ja velkaan vaikuttava toiminta? Uudet kumppanuudet ja koordinaatio EU:n puitteissa. Muutosprosessit; kuka johtaa keskustelua ja mikä on Suomen kontribuutio prosessiin?

AVS Hellman: koulutus on teemana vahvasti Suomen, että kansainvälisellä agendalla mukana. Jatkuvuus kehitysyhteistyön teemana on ja pitää. Kehitysrahoituslaitokset puhuvat työpaikoista ja koulutus liittyy tähän eli kansainvälisellä tasolla koulutusasiat ovat nosteessa. Seuraavan hallituksen poliittisten päätöksentekijöiden kanssa keskustellaan, mikä seuraavan hallituksen kehityspoliitikassa voisi olla linjoina. Tasavertaiset ja kestävät kumppanuudet on + vivutus ja katalysoiva tapa käyttää ODAa, tulee olemaan vahvasti esillä. Tärkeää myös tuki monenkeskiselle sääntöpohjaiselle järjestelmälle. Kansainvälinen verotus, velka, EU-toimet, ym. mukana. Muutosprosessit: kehitysapua tarvitaan jatkossakin, mutta miten se toimeenpannaan ja suhde muuhun maailmaan muuttumassa. Tulee siis olemaan kehitysyhteistyötä,

mutta eri suhteessa/muodossa. ODA on ainoa YK:ssa hyväksytty termi, mutta operationalisointi on sen ulkopuolella eli jäsenmailla. Tilastointi koskee vain DAC-maita, mutta kehitysrahoitusta antavat merkittävässä määrin myös DACin ulkopuoliset maat. Prosessit ovat siis käynnissä ja meneillään on murrosvaihe, ei vielä tiedetä mihin päädytän.

Todettiin, että kehitysrahoitus on pienentynyt julkisen rahoituksen osalta. Miten käy humanitaarisen avun tai haavoittuvimpien ryhmien? AVS Hellman: Kehityspolitiikassa on sekä muutosta ajavia että säilyttäviä tahoja, Suomi kuuluu uudistajien joukkoon. Suomen tuki LDC-ryhmälle kanavoituu entistä vahvemmin kv. rahoituslaitosten kautta.

Käytössä on pienenevät varat, keskustelua käydään tulisiko niitä ohjata heikoimmassa asemassa oleville vai vivutustehtäviin vai kumppanin ja missä suhteessa? Humanitaarinen apu on erityistapaus kehitysyhteistyössä ja sen tarkoitus on olla väliaikaista. Ongelmana on kuitenkin se, että kriisit ovat jääneet pysyviksi, jolloin jatkumot ja linkitykset eri yhteistyömuotojen välillä tärkeitä. Pohdittiin myös, tulisiko kehitysyhteistyö-termistä luopua ja siirtyä puhumaan laajemmin kumppanuuksista, joiden välineistöä kehitysyhteistyö on? (Vrt. Euroopan komissio)

Eduskuntaryhmien näkemyksiä kansainvälisen kehityspolitiikan murrokseen, Suomen asemoitumiseen muuttuvassa tilanteessa ja Suomen kehityspolitiikan tulevaisuuteen (puolueiden ohjelmissa):

PS: [referoitu puheenvuorosta] Kehityspolitiikka on murroksessa ja tämä on samalla muutoksen mahdollisuus. Useat maat ovat leikanneet avustaan. ODA ei myöskään yksin riitä kestävä kehityksen tavoitteisiin. Suomi on yhdistänyt kaupallista etua ja kehityspolitiikkaa ja -yhteistyötä tällä hallituskaudella. Yksityissektorin rahoitusta on otettu entistä vahvemmin ja sen vaikutus kasvaa. Hyödyt palautuvat myös kotimaahan, kotimaisten toimijoiden haltuun. Apuriippuvaisuus myös vähenee tällä keinolla. Pk-yritykset tulisi saada mukaan myös EU:n Global Gateway-hankkeisiin. On tärkeää, että suomella Global Gateway -suurlähettiläs avitamassa tätä. Kun USA:n kehitysrahoitus vähentyneet, EU on yhä tärkeämmässä roolissa. Ulkosuhderahoitus ja tasavertainen kumppanuus on oltava tavoitteena. Avun ehdollisuus on hyvä asia ja sitä tulee jatkaa. Apua ei tule antaa, jos sitä saavat maat tukevat terrorismia tai Venäjää tai kieltäytyvät kansalaistensa palautuksista. Ukraina on Suomen suurin kumppanimaa perustellusti. Kymmenet suomalaiset yritykset ovat käynnistäneet Ukrainassa toimintaa, toiminnalle siellä on mahdollisuuksia, jota tulee tukea tarkoituksenmukaisin instrumentein.

SDP: YK:ta ja sääntöpohjaista järjestelmää sekä kestävä, oikeudenmukaista maailmaa on vahvistettava. SDP kannattaa vahvaa EU-tason kauppapolitiikkaa, joka perustuu sääntöihin, kestävyteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Kauppapolitiikan on tuettava kestävä kehitystä ja reilua kilpailua globaaleilla markkinoilla. Kilpailuetua ei saa hakea ihmisoikeuksia, työehtoja tai ympäristönormeja polkemalla. EU:n on edellytettävä yrityksiltä ihmisoikeuksien ja kansainvälisten ympäristöstandardien noudattamista koko arvoketjussa. Vaikuttava ja kansainvälisiä sitoumuksia kunnioittava ilmasto- ja luontopolitiikka on edellytys Suomen ja Euroopan kestävyydelle, omavaraisuudelle ja taloudelliselle menestykselle. Kansainvälisen rekrytoinnin ja työperäisen maahanmuuton on tapahduttava eettisesti sekä ihmisoikeuksia ja työelämän perusoikeuksia kunnioittaen.

KD: Suomella on pitkä ja vaikuttava historia kehitysyhteistyön saralla. Kehitysyhteistyön kautta lisäämme kehitysmaiden kansalaisten mahdollisuuksia nousta köyhyydestä ihmisarvoiseen elämään ja lopulta päätyä autettavista auttajiksi. Muutoksenkin keskellä ydin säilyy.

KD on sitoutunut kehittämään kehitysyhteistyön muotoja ja tuloksellisuutta edelleen. Tänä päivänä on yhä tärkeämpää, mihin kehitysyhteistyövaroja kohdennetaan. Kehitysyhteistyön vaikuttavuuden kannalta avainasemassa ovat kansalais- ja lähetystyöjärjestöt, joiden toiminta ulottuu kumppanuusmaissa paikallisen väestön elämänpiiriin asti.

Tätä pitkän työn tuloksena syntynyttä yhteyttä ja osaamista ei pidä menettää. KD:n tavoitteena on ollut tällä vaalikaudella suojata kotimaisia järjestöjä leikkauksilta ja tämä on tavoitteemme myös ensi kaudella. Tavoitteena KD:lla on ollut myös kasvattaa kansalaisjärjestöjen osuutta kehitysyhteistyövaroista. Vaikka osuus on kasvanut, edelleen valtaosa kehitysyhteistyövaroistamme kanavoidaan EU:n, YK:n ja Maailmanpankkiryhmän kautta. Tavoitteemme on kasvattaa kotimaisten kehitysyhteistyöjärjestöjen osuutta myös ensi kaudella.

Kauppaa tukevaa kehitysyhteistyötä tulee jatkaa ja kehittää, samoin Ukrainan hädänalaisten auttamista jälleenrakennukseen saakka. Tälle kansalaiset ovat antaneet vahvan tukensa.

Kristillisdemokraateille tärkeää on käyttää kehitysyhteistyövaroja koulutukseen. Tyttöjen kouluttaminen ammattiin saakka tulee olla kehitysyhteistyömme keskeisiä arvoja ja tuloksellisuuden mittareita kohdemaan kulttuurista riippumatta. Äitiyshuolto ja neuvolatoiminta:

Maamme pitkä kokemus ja vankka osaaminen on levittämisen arvoista. Se tuottaa pitkän aikavälin hyvinvointia koko yhteiskuntaan. Kristillisdemokraattien mielestä Suomen tekemän kehitysyhteistyön on oltava vaikuttavaa ja kustannustehokasta. Osana kehitysyhteistyötä on edistettävä ihmisoikeuksien, sanan- ja uskonnonvapauden toteutumista sekä sukupuolten välistä tasa-arvoa. Ihmisarvon kunnioittamisen lähtökohta on Suomelle selvää, mutta harvinaista monessa muussa maassa. Todellinen muutos lähtee arvojen muuttumisesta. Suurvaltapoliittisessa kädenväännössä ja maailman melskeessä tarvitaan kestävä arvopohjaa kehitysyhteistyölle.

RKP: [Referoitu puheenvuorosta] Kehitysyhteistyö ja -politiikka ovat osa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Siinä Suomen laaja verkostoituminen kehityspolitiikassa edistää ihmisoikeusperustaisuutta ja sääntöperusteista järjestystä. Myös pohjoismainen yhteistyö on tärkeää. Kansalaisjärjestöyhteistyö, kaupalliset suhteet, yritysvastuu voivat kaikki edistää kehityspolitiikkaa. Aktiivinen vaikuttaminen YK:ssa, koko YK-perheessä on tärkeää ja Rkp antaa sääntöperusteiselle järjestykselle vahvan tuen. Rkp:n mielestä universaali ihmisoikeusarkkitehtuuri on hyvä olla olemassa ja ihmisoikeusrakenteita on vahvistettava. YK:n tasa-arvojärjestö UNWomenia ja YK:n Väestörahoisto UNFPAa ei saa sulauttaa yhteen, vaan niiden mandaatit tulee säilyttää. Kehityksessä tarkeitä asioita ovat pitkäjänteisyys ja jatkuvuus, temaattisesti mm. tyttöjen ja naisten oikeudet, kansalaisyhteiskunnan tuki kohdemaissa sekä ympäristö. Kansalaisyhteiskunta on tärkeää myös taloudellisen toimeliaisuuden kannalta. Julkinen lahja-apu on yhä merkittävää, eikä yritysyhteistyö ole sille vastakkaista, vaan kumpaakin tarvitaan. Tiekarttaa tarvitaan edelleen 0,7 %BKTl-tavoitteelle. 0,2 on oma, itsenäinen tavoitteensa. On tärkeintä auttaa väheten kehittyneitä ja haavoittuvimpia. Tähän liittyy myös pakolaiskiintiöiden kasvattaminen ja ihmisoikeuksien vahvistaminen. Ensi kaudella on rakennettava uusi globaalipoliittinen ohjelma (post-2030).

KESK: Kansainvälinen kehityspolitiikka on merkittävässä murroksessa. Kehitysrahoitukseen kohdistuu suuria paineita monien maiden julkisen talouden vaikeuksista ja sisäpoliittisista haasteista johtuen. Kansainvälinen sääntöpohjainen järjestelmä järkkyy, voimapolitiikkaa jyl-

lää, suurvaltakilpailu kiristyy ja teknologinen kehitys muuttaa maailmaa. Jako kehittyneiden ja kehitysmaiden välillä hämärtyy.

Keskustan näkökulmasta kehityspolitiikkaa ei voida tarkastella erillään turvallisuus- ja ulkopoliitikasta. Kehityspolitiikka ja sen rahoitus on keskeinen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja vaikuttavuutta maailmassa. Epävakaus, äärimmäinen köyhyys, konfliktit ja ilmastomuutoksen vaikutukset heijastuvat Eurooppaan ja Suomeen.

Monenkeskinen sääntöpohjainen kansainvälinen järjestelmä ja YK-järjestöt ovat paineiden alla. EU:n merkitys kehitysyhteistyön toimijana korostuu, kun Yhdysvaltain rooli pienenee. Kehityspolitiikan on kyettävä vastaamaan haasteeseen, jossa kansainvälinen yhteistyö pirstaloituu.

Keskusta korostaa, että kehityspolitiikan ydintehtävät eivät kuitenkaan ole muuttuneet. Tavoitteena tulee edelleen olla kestävä kehityksen tavoitteiden edistäminen, kuten äärimmäisen köyhyyden vähentäminen, ihmisoikeuksien vahvistaminen, laadukkaan koulutuksen lisääminen, demokratian tukeminen sekä kestävä taloudellisen kehityksen mahdollistaminen. Erityisen tärkeää on vahvistaa maiden omaa kykyä huolehtia keskeisistä tavoitteista, kuten ruokaturvasta, energiasta, koulutuksesta ja toimivasta hallinnosta. Kehityspolitiikan tavoitteena tulee olla riippuvuuden vähentäminen ja omavaraisuuden vahvistaminen.

Suomen tulee olla aktiivinen, vastuullinen ja vaikuttava kansainvälinen toimija. Suomen vahvuuksia ovat hyvä hallinto, koulutusosaaminen, tasa-arvo, digitalisaatio, kokonaisturvallisuusajattelu sekä kestävä luonnonvaratalouteen liittyvä osaaminen. Näitä vahvuuksia tulee hyödyntää myös kehityspolitiikassa.

Suomen tulee toimia sillanrakentajana ja luotettavana kumppanina niin globaalissa etelässä kuin laajemminkin kansainvälisessä yhteistyössä. Erityisen tärkeää on vahvistaa kumppanuuksia Afrikan maiden kanssa, sillä Afrikan kehitys vaikuttaa ratkaisevasti maailman vakaukseen, talouteen ja muuttoliikkeisiin tulevina vuosikymmeninä.

Suomen tulee puolustaa sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää, kansainvälistä oikeutta ja ihmisoikeuksia myös tilanteissa, jossa niiden merkitystä haastetaan yhä useammin.

Keskustan näkemyksen mukaan kehityspolitiikka on osa laajempaa ulko- ja turvallisuuspolitiikan kokonaisuutta. Vakaa, vauras ja demokraattinen maailma on myös Suomen turvallisuus-etu. Keskusta uudistaa parhaillaan ulko- ja turvallisuuspoliittista ohjelmaansa kohti ensi kevään eduskuntavaaleja. Keskustan kehityspolitiikan lähtökohtana ovat ihmisarvo, vastuunkanto ja pitkäjänteinen kumppanuus. Ylisukupolvinen ajattelu on läsnä myös kehityspolitiikassa. Kun julkisesta kehitysrahoituksesta on niukkuutta, kannattaa kehitysyhteistyössä keskittyä aloihin, joissa Suomella on eniten osaamista ja annettavaa.

Keskusta painottaa kehityspolitiikassa koulutuksen ja osaamisen vahvistamista, ruokaturvaa ja kestävä maatalouden kehittämistä, demokratiaa, tasa-arvoa ja hyvää hallintoa, ilmastomuutokseen sopeutumista ja uusiutuvaa energiaa sekä yrittäjyyden ja kehitysmaiden elinkeinoelämän vahvistamista.

Julkisen kehitysrahoituksen rinnalla tulee hyödyntää entistä enemmän yritysyritysyritystä, investointeja, finanssisijoituksia ja innovaatioita. Kehityspolitiikan ei tule ylläpitää riippuvuutta, vaan luoda edellytyksiä kestävälle kasvuille, työpaikoille ja omatoimiselle kehitykselle.

Kehityspolitiikka on investointi vakaampaan, turvallisempaan ja kestävämpään maailmaan.

VIHR: [referoitu puheenvuorosta] Vihreät allekirjoittavat RKP:n huomiot. Vihreille ylivaalikautinen näkymä on tärkeä, tässä mielessä myös edelliskauden ylivaalikautinen parlamentaarinen selonteon ote on yhä relevantti. Nykyinen kehityspolitiikan muutos on huolestuttava. Globaalit kriisit ja konfliktit pahenevat, tarve avulle sekä rauhantyölle ja kriisienhallinnalle

kasvavat, mutta samanaikaisesti kehitysrahoituksesta leikataan. ODA tippui 23 % viime vuonna kansainvälisellä tasolla. Siirtymä molempia osapuolia hyödyttävään yhteistyöhön on hyvä asia, mutta tulee pohtia, miten ratkaista intressien osittaiset ristiriidat ja arvopohjan säilyttäminen. Yritysvastuu ja johdonmukaisuus korostuvat. Apua tarvitaan erityisesti hauraissa maissa, joissa kaupallinen potentiaali pienempi. Hauraat maat ovat vihreiden prioriteetti. Suurlähetystöverkostosta on huolehdittava; nyt säästöt on viety liian pitkälle ja niiden vuoksi ei voida toimia tarkoituksenmukaisesti. On huomioitava, että Venäjällä ja Kiinalla on omia globaaleja intressejä, Kiinalla myös pehmeää apua. Nousevia avunantajia, kuten Gulf-maita ei ohjaa yhteiset säännöt, miten ja missä niistä tulisi neuvotella? Kansalaisjärjestöillä on kehityspolitiikassa tärkeä rooli ja myös multijärjestelmän tuki (YK, EU ja koulutussektorin monenväliset toimijat) on tärkeää. YK-reformi on tärkeää toteuttaa hyvin ja harkiten, Suomen tulisi panostaa siihen, samoin turvaneuvostokampanjaan. UNFPaa ja UNWomania ei tule sulauttaa. Turvaneuvostokampanja ja kehy-leikkaukset ovat ristiriitaista. Suomen ilmasto- ja luontopolitiikka tulisi olla kunnianhimoista. Tällä on kiire. Humanitaarinen apu on painottunut Ukrainaan, Gazan suhteen ja Libanonin kaivataan läsnäoloa, kriisinhallinnan leikkaukset haastavat myös tässä. Palestiinan tunnustaminen ja Israelin kanssa tehtävä uusi yhteistyö tulisi arvioida.

VAS: [Referoitu puheenvuorosta] Kansainvälinen tilanne on haastava; globaali solidaarisuus vähenee ja voimapolitiikka korostuu, kehitysavun leikkaukset ovat mittavia. Erilaiset nopeat kansainväliset diilit korostuvat monenkeskisen järjestelmän kehittämisen sijaan. Yksityissektorin rahoituksen vivutus on toki tärkeää, mutta se jättää haavoittuvimmat syrjään, eikä sovi kaikkiin kehityspolitiikan keskeisiin tavoitteisiin ja teemoihin. ODA-leikkaukset ovat olleet suuria, samanaikaisesti YK-järjestelmä on kriisissä, konfliktit ja ilmastonmuutos lisääntyvät. Kaksoisstandardit ongelmallisia liittyen hyökkäyssotiin. Suomessa kehy-leikkaukset ovat pudottaneet meidät pohjoismaisesta viitekehyksestä. Kehityksen ja kaupan yhteys on nyt liian vahva, eikä se voi olla kehityspolitiikan ensisijainen tavoite yli köyhyyden ja eriarvoisuuden poistamisen. Yksityissektorin tuki ei myöskään saa jäädä pelkäksi yritystueksi. Kansalaisjärjestöjen rooli on tärkeä. Kohdemaiden järjestöjä on vahvistettava. YK on tärkeä, ja UNFPAn tai UNWomenin mandaatteja ei tule avata. Suomen tulisi liittyä tätä vastustavaan koalitioon. Tulevaisuuden tavoite oltava köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen, ihmisoikeudet, kestävän kehityksen agenda + 0,7 tavoite tulee pitää mukana ja vähiten kehittyneiden maiden rahoitusosuutta on kasvatettava. Kehitysmaiden resurssibilisaatiota on vahvistettava, mm. verotus. Poliittikajohdonmukaisuutta on peräänkuulutettava. Reilu kansainvälinen kauppa, verotus, SRHR ja tasa-arvo, yritysvastuu työntekijöiden oikeudet, koulutus, ilmasto ovat kaikki tärkeitä teemoja, joita Suomen on edistettävä. Ilmasto- ja ympäristökysymyksissä yksityissektorilla erityinen rooli. Myös rauhan ja vakauden edistämisen tulisi säilyä Suomen profiilissa.

Kok: Kokoomus uskoo, että Suomen kehityspolitiikan tulee perustua arvoihin, kuten naisten ja tyttöjen aseman parantamiseen, ihmisoikeusperustaisuuteen ja demokratian vahvistamiseen. Suomen on keskityttävä entistä selkeämmin naisten ja tyttöjen aseman ja koulutuksen edistämiseen, seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien vahvistamiseen, ilmastonmuutoksen vastaisiin toimiin, kehittyvien maiden yksityisen sektorin kehittämiseen sekä terrorismin torjuntaan ja radikalisoitumisen ehkäisyyn. Haluamme panostaa jatkossakin kehitysyhteistyöhön, humanitaariseen apuun ja rauhanvälitykseen. Meidän tulee varmistaa oikea-aikainen humanitaarinen apu kriiseissä ja konflikteissa.

sekä huomioida naiseen ja tyttöihin kohdistuvat sukupuolittuneet haitat ja lasten erityistarpeet. Erityisesti lasten koulunkäynnin jatkumista kriisien keskellä täytyy tukea. Suomen tulee kohdentaa tukea alirahoitettuihin, unohtettuihin ja pitkittyneisiin kriiseihin. Uusien kriisien syttyessä meidän täytyy tehdä resurssitehokasta yhteistyötä jo läsnä olevien kansalaisjärjestöjen kanssa. Kehitysyhteistyön keskeisinä ohjenuorina tulee olla YK:n kestävä kehityksen tavoitteet, ihmisoikeusperustaisuus, tuloksellisuus ja vaikuttavuus. Kehitysyhteistyön tulee luoda edellytyksiä ja edistää kehittyvien maiden talouskasvua, jotta ne voivat pitkällä aikavälillä pärjätä omillaan ilman riippuvuutta länsimaiden avusta. Samalla kehitysyhteistyön vastavuoroisuutta tulee lisätä. Emme voi tehdä kehitysyhteistyötä maiden kanssa, jotka eivät esimerkiksi suostu ottamaan vastaan omia kansalaisiaan tai jotka tukevat Venäjän hyökkäyssodan kaltaisia räikeitä kansainvälisen oikeuden loukkauksia.

Nopeasti muuttuvassa geopoliittisessa tilanteessa Suomen tulee rakentaa vaikuttavuuttaan pitkäjänteisillä kansainvälisillä kumppanuuksilla. Meidän tulee panostaa molemminpuoliseen kunnioitukseen perustuviin tasavertaisiin ja vastavuoroisiin kumppanuuksiin kehittyvien maiden kanssa. Kehityspolitiikan on tuettava paitsi globaalia vakautta, myös kotimaista taloutta ja yritysten mahdollisuuksia toimia uusilla markkinoilla.

Kansainvälinen kehityspolitiikka on murroksessa, jossa julkista kehitysrahoitusta on globaalisti saatavilla entistä vähemmän. Kokoomus näkee kaksi keskeistä tapaa, joilla murrokseen tulee vastata. Ensinnäkin korostamme yksityisen sektorin merkitystä kehityspolitiikan tavoitteiden saavuttamisesta. Kauppa- ja kehityspolitiikka tulee nähdä yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa julkista rahaa hyödynnetään myös yksityisten kehitysinvestointien houkuttelemiseksi. Kohdemaiden omia talouksia tulee tukea kestäväällä tavalla markkinataloutta hyödyntäen ja yksityisomistuksen suojaa vahvistaen.

Toiseksi meidän täytyy pyrkiä maksimoimaan kehitysyhteistyön määrärahojen vaikuttavuus ja tuloksellisuus. Osana tätä vaikuttavuuden maksimointia osa kehitysyhteistyön kansalaisjärjestöjen määrärahoista tulee siirtää YK-järjestöille ja muille monenvälisille järjestöille. Näin voimme saattaa yhteen kansainvälisiä resursseja ja osallistua osana kansainvälistä yhteisöä suurempien kehitysvaikutusten tuottamiseen, kuin mihin Suomen on mahdollista yltää yksin kansallisella tasolla.

Keskustelussa: kaivattiin järjestelmätason muutosta, tasavertaisempaa osallistumista mm. velkojen anteeksiannon kautta (kehittyville maille) ja globaalin verojärjestelmän uudistusta, koska nykyinen järjestelmä on epäoikeudenmukainen. Toivottiin, että ensi vaalikaudella pohditaan Suomen painopisteet eli jatketaanko nykyisiä painopisteitä vai mietitäänkö uusia. Todettiin myös, että on realismia, etteivät määrärahat kasva ja niukoilla resursseilla on vaikeaa, jos painopisteitä tulee yhä lisää. Todettiin myös, että kehityspolitiikan moninaiset kysymykset liittyvät toisiinsa. Todettiin, että rahoitusta voi myös kasvattaa, vaikka velkajarruun on sitouduttu. Yksityissektorin rooli on korostunut tällä hallituskaudella, mutta se ei tarkoita sitä, ettei ihmisoikeuksia pidettäisi enää tärkeinä. Myös kansainvälisessä kontekstissa ollaan menossa yksityissektorin suuntaan. Kehityspoliittinen toiminta on osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Kyseessä on myös turvallisuustoimi. On huomattava, että esim. Ukraina on avannut yli 20 suurlähetystä Afrikkaan, koska se on maalle tärkeää. Todettiin vielä, että monenkeskisyyttä tapahtuu myös kansalaisyhteiskunnassa, ei vain YK-tasolla, kun puhutaan resursoinnista ja tuloksellisuudesta.

4. KPT:n yhteinen kantapaperi: Kehityspolitiikka maailman murroksessa: Mihin tarvitsemme kehitysyhteistyötä?

KPT:n työvaliokunnassa on kevään aikana valmisteltu yhteistä kantapaperia tulevaa hallituskautta ajatellen. Lausunnon on määrä esittää KPT:n näkemys kehityspolitiikan murroksesta sekä suomalaisen kehitysyhteistyön tehtävistä kansainvälisen yhteistyön välineenä. Lisäksi se sisältää evästystä siihen, miten nykyisessä tilanteessa kehityspolitiikkaa ja sen pitkän aikavälin painotuksia tulisi viedä eteenpäin osana Suomen ulkosuhteita.

Täysistunnossa käsitelty pohjateksti ("KPT luonnosteksti 2.6.") on kiertänyt työvaliokunnassa kommentteilla ja sitä on kommentoinut 18 työvaliokuntaan kuuluvaa tahoa. Kommenttien valossa muokattu tekstiä. Edelleen pohdittiin kohtia, jotka liittyivät kehityspolitiikan päätavoitteisiin ja kehitysyhteistyön ehdollisuuteen osana ulkopolitiikkaa.

Keskustelussa todettiin, että paperista puuttuu vielä kehitysmaiden velkaantumiseen liittyvät asiat ja rauhan rakentaminen sekä aseistariisunta. Nämä voisi laittaa globaalin tilannekuvan kappaleeseen. Ihmisoikeusperustaisuus ei nouse tekstissä tarpeeksi, sitä ehdotettiin sivulle 5, kolmannen pallukkaan. Myös sivun 6 alkuun toivottiin Agenda2030 käsittelevään kohtaan ajatuksia mihin Suomen tulisi post2030 -agendassa keskittyä.

Myös terveys- ja sosiaalikeskitykset tulisi näkyä paremmin, pelkkä SRHR ei riitä. Myös sosiaaliturva tulisi ottaa mukaan paremmin, koska sosiaalinen kestävyys on tärkeä kestävä kehityksen pilari. Eriarvoisuuden vähentäminen on merkittävä osa yhteiskuntien vakautta ja terveysturvallisuus on merkittävää nykyisessä kriisiytyneessä ympäristössä. Myös tasa-arvo on entistä tärkeämpää nykyisessä maailman tilanteessa.

Päätettiin, että pääsihteerille voi vielä toimittaa kirjallisesti ehdotuksia tekstiin. Teksti hyväksytään seuraavassa työvaliokunnassa syyskuussa.

5. KPT:n ajankohtaiset

KPT:n tiedonhankintamatkat

- KPT:n 2026 tiedonhankintamatka suuntautuu työvaliokunnan päätöksellä Geneveen. Matkalla keskitytään erityisesti YK-reformiin ja humanitaariseen apuun (ml. humanitarian reset) sekä tutustutaan keskeisten kansainvälisten organisaatioiden toimintaan ml. Maailmankauppajärjestö WTO ja kansalaisjärjestöjen päämajavierailut. Vierailulle haetaan ajankohtaa ja sen jälkeen avataan ilmoittautuminen KPT:n kansanedustajajäsenille. Matkalle voi osallistua omakustanteisesti myös muita KPT:n jäseniä, joiden työ ja yhteistyökumppanuudet liittyvät suoraan matkan agendaan.
- KPT:n Sambian matkaraportti on luettavissa KPT:n verkkosivuilla.
- YK80-keskustelupaperiprosessi

Keskustelupaperityö käynnistyy KE 10.6. ohjausryhmän kokouksella. Alustavan suunnitelman mukaan paperissa tarkastellaan erityisesti kehityspilaria seuraavien kysymysten kautta: Mistä YK:n reformissa on kyse?; Miten Suomi on osallistunut prosessiin?; Mitkä ovat uudistuksen vaikeimpia kysymyksiä? Ja mihin jatkossa tulisi kiinnittää huomiota. Paperi julkaistaan marras/joulukuun vaihteessa.

6. KPT:n aikataulu

- KE 17.6. klo 15–15.45 YK:n maatalouden kansainvälisen kehittämisrahasto IFADin pääjohtaja Alvaro Lario tapaa KPT:ta mm. ruokaturvan tulevaisuuteen liittyen Pikkuparlamentissa.
- TI 15.9. klo 9.45–11.15 *KPT:n työvaliokunta, pääaiheena kehityspolitiikan tulokset* (kab. Tervaleppä, Pikkuparlamentti)
- PE 18.9. klo 9–11 *Yhteiskokous Ihmisoikeusasiain neuvottelukunnan (IONK) kanssa* (eduskunnassa). Kokoukseen kutsutaan KPT:n jäseniä keskustelemaan ihmisoikeusperustaisuudesta Suomen ulkosuhteissa (mahdollinen ajankohtaispainotus Lähi-Itään) tbc.
- TI 13.10. klo 9.45–11.45 *KPT:n täysistunto* (SuV-Sali, Pikkuparlamentti)

7. Muut asiat

Ei muita asioita.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.45.